

A BANYÁSZ

K. M. M. MUZEUM
KÖNYVTÁRÁBÓL

A Magyarországi Bánya- és Kohómunkások Gazdasági Szövetségének Hivatalos Közlönye.

Felelős szerkesztő:
CSÓKA VENDEL.
Kiadó: **FAJD PÁL.**
Telefon szám: 46.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Salgótarján, Vasút-utca 4. szám.
Megjelenik minden hó 1. és 15-én.

Előfizetési ár:
1 évre 9.60 P. 1/4 évre 2.40 P.
1/2 " 4.80 " Egyes szám ára 40

Ne játszd a tűzzel!

A közmondás igazsága erősíti meg, hogy nem jó a tűzzel játszani, mert aki ezt teszi, könnyen megégeti magát. A bányamunkásság már évek óta a legnagyobb nyomorúsággal küzd azért, hogy mindennapi kenyerét elő tudja teremteni. Már évek óta ez csak a legnagyobb küzdelem árán sikerül és akkor is csak szűkösen tudja előteremteni a holnapi nap munkájához szükséges erőt biztosító falatot. Ugyis szintén csak a legsoványabb falatot tudja adni erőben és egészségben leromlott gyermekeinek, akik hivatva vannak a jövő generáció aranyát érő értékét előteremteni.

Évek óta folyik a bányamunkásság között a küzdelem, hogy abból a helyzetből, amely az ország leromlott gazdasági viszonyainak következtében a munkásság életlehetőségét a legalacsonyabb fokra süllyesztette, kiutat találjon és megteremtse a bányamunkásság életrendjének emberi nivóra emelését. Ebben a küzdelemben tömegével halmozta fel a munkásság a szükséges meggyőző érveket és igyekezett a meggyőző érvek súlyának a segítségével győzelemre juttatni fáradtságos küzdelmét.

A küzdelem szétágazó kiterjedésű és minden rétegre igyekezett hatni s részint megértésre, együttérzésre és elismerésre igyekezett reábirni minden réteget, akik ebben a küzdelemben érdekelve, vagy érintve vannak.

A munkásságnak meg kell érteni, hogy a mai viszonyok között, amikor teljesen eltérő viszonyok vannak az előbbi korokhoz és viszonyokhoz képest, tehát eltérő és változtatott eszközöket kell alkalmazni, hogy a küzdelem eredményes lefolyását biztosítsa.

A vállalatoknak szintén meg kell érteni és be kell látni, hogy a munkássággal szemben ma teljesen másképpen kell elbánni, mint azt a múltban tették, nem lehet a régi barbár szokásokhoz hasonlóan folytatni a munkások elbírálását, mint azt hajdanában tették. Meg kell érteniük és be kell látniuk azt is, hogy ugyanúgy, mint ahogy nem maradhattak a vállalatok adminisztrációi a régi keretek között, hanem a régi kezdetleges adminisztrációtól el kellett térni és amint a

vállalatokat képviselő reprezentációval szemben az igények emelkedtek és ezen igényeknek a vállalatok igyekeztek is eleget tenni, ugyanúgy tudomásul kell venni a vállalatoknak azt is, hogy a munkásság igényei szintén emelkedtek, amely igényeknek szintén eleget kell tenni, ez elől nem lehet ridegen elzárkózni, mert az elzárkózás minden téren megbosszulja magát.

Tudomásul kell venni a különböző társadalmi állású köröknek, ugyancsak a kormányhatóságoknak is, hogy a magyar bányamunkásság egyik legfontosabb államfenntartó eleme az országnak. — Már iparánál fogva az ország nemzetgazdaságában alapvető ipart képez, vagyis az ipari és kereskedelmi életnek a kiindulását jelenti. Az iparban a legfontosabb helyet tölti be, hasonlóképpen az államélet vitelében is ugyanolyan fontos tényező. Hasonlóképpen a népmozgalom terén állandóan fontos szerepet tölt be.

Tapasztaltuk már számtalanszor azt, hogy a bányamunkásság állásfoglalása országok területének a megváltoztatására is befolyással volt. Csak a napokban lezajlott bukaresti és gyulafehérvári gyűléseket említjük, ahol ismételten megtörtént, hogy a bányamunkásság állásfoglalása sorsdöntő befolyással volt a román állami életre. — Romániára nézve ez alkalommal ez az eset nem volt egyedülálló, mert ez már megtörtént 1918-ban ugyancsak Gyulafehérváron, amikor is lelketlen kufárok a zsilvölgyi és erdélyi bányamunkásságot félrevezetve vitték a küzdelemben és eldöndötték Románia sorsát. Elég szomorú, hogy az Magyarország rovására történt.

Szomorú jelenségek voltak azok és szomorú tragédiák játszódtak le, amikor a zsilvölgyi és erdélyi bányamunkásság tudatára ébredt a lelketlen félrevezetésnek. A gyulafehérvári, dévai, nagyszebeni, kolozsvári, brassói és az egyéb fogházak és régi várromokban berendezett földalatti börtönökben selymölődtek hónapokon, esztendőkön keresztül a kínzások legbarbárabb fajtáinak a végigszenvedésével. Becsületes magyar érzésük nyilvánításáért százával uszták meg télvíz idején a Zsil, a Maros és Szamos folyókat az ellenséges katonaság és hatóságok kínzó

vegzaturái miatt. Százával és ezrével élnek a megcsonkított ország bányatelepein olyan bányamunkások és azok hozzátartozói, akik ezen kínos szenvedéseken keresztül is kitartottak becsületes érzésük és magyarságuk mellett. Az ilyen szenvedések tömegét — mondhatjuk — egyetlen ipar munkássága sem élt keresztül, mint éppen a bányamunkásság. A bányaiparban foglalkoztatott munkásság szomorú élményeiről tudomással bírnak a különféle társadalmi rétegekben elhelyezkedett, ugyancsak a közhatóságoknál jelenleg is fontos államférfiúi szolgálatot teljesítő funkcionáriusok, akik tanúi voltak az eseményeknek.

Mindezeknek a tudatában joggal elvárja a bányamunkásság, hogy mindazon illetékes körök, akik a vállalatok és az államháztartás fenntartása és vezetésére befolyással bírnak, hassanak oda, hogy a bányamunkásság jelenlegi szomorú és nyomorúságos helyzetén változtassanak. Különösen fontos ez, hogy megértsék a közhatóságok és az államháztartás vezetésében exponált államférfiak, mert nekik van első sorban módjuk és alkalmuk nagyon sok olyan kérdésben döntő befolyást gyakorolni, amely kérdésnek a megoldása a bányamunkásság életstandardjának biztosítását jelentené.

Ilyen kérdés a külföldi szén behozatalának a szabályozása, vagy eltiltása, a magyar szénnek Magyarországon való kötelező használata és külföldi piacok teremtése. Ma, amikor az egész országban virágjában fejlődik a kívándorlásra való csábítás és a legkecsegtőbb ajánlatokkal környékezik a bányamunkásságot, akkor nem elég a szép szóval és a magyar érzésre való hivatkozással a megnyugtató, mert az éhes gyomor szép szóval nem telik meg, a rongyos gyermekek sem tudnak azzal felöltözni, azoknak kenyér és ruha kell. — Ahoz pedig, hogy ez meglegyen, a családapának munkaalkalomra van szüksége és ezen munkának a becsületes díjazására.

Meg kell szűnni a vállalatoknál jelenleg uralkodó azon törekvésnek, amely arra irányul, miként lehet a bányamunkás keresetét megrövidíteni, meg kell szűnnie a különféle címeken történő csilletőriések és egyéb mellék-

munka díjazásoknak az eltörlése általi büntetéseknek, mert elveszi a munkásságnak nemcsak a munkakedvét, hanem az életkedvét is, vagy az életért folyó küzdelemben nem fog tekinteni semmire, csupán a saját életének a fenntartását biztosító eszközökre, nem törődve azzal, hogy azáltal kiknek okoz kárt, esetleg fájdalmat, de megfogja szerezni minden keresztül.

Azt jegyezzék meg az illetékesek, hogy puszkaporos hordók körül járnak, ne játszanak a tüzzel, mert ha a hordó tüzet fog, a levegőbe röpit sok szép álmot, amelyet nehéz küzdelmek és fáradságos munka árán sikerült megépíteni.

Adják meg a megélhetés lehetőségét, hogy ezáltal a munkásság gondolatvilágából kiűzzék a rombolásra irányuló hajlamot, amelyet minden oldalról igyekeznek szítani. Oly erővel tör utat a gyújtogatás, hogy már-már veszéllyel fenyeget.

Vállalják az illetékesek a tűzoltás nehéz és fáradságos, de hálás munkáját, amely megmenti Magyarországot bányáiparát, megmenti a magyar bányamunkásságot a tönkrejutástól és egy szebb, jobb és boldogabb jövőt biztosít mindannyiunknak.

A munkaalkotmány (Charta Del Lavoro) ismertetése Magyarországon.

Folyó évi április 15-én Bottai Giuseppe olasz corporatioügyi államtitkár a magyar külügyi társaságban előadást tartott az olasz corporatív államrendszer és a munkaalkotmányról (Charta Del Lavoro). Az előadás bevezetésében a fascista szindikalizmus eredetét ismertette és párhuzamként állította össze a két szélsőséges tant: a fascizmust és a bolsevizmust.

A fascizmus és bolsevizmus két nemzet határai közé szorult, azonban cselekvései nemzetközi hírűvé tették. Az egyik — a bolsevizmus — a proletáriátus diktatúrájára törekszik és teljesen szétrombolja a társadalom kapitalista rendszerét, hogy azután valami egészen újat alkothasson helyette, amit azonban a valóságnak és a gyakorlati szükségnek felörlő működése már nagyrészen lerombolt és módosított, kényszerítve a visszatérést — ha álcázottan is — a megtagadott közgazdasági és társadalmi szervezeti formákhoz.

A másik — a fascizmus — nem rombolta le a társadalmi formákat, hogy ab imis újra felépítse, hanem elméletileg és gyakorlatilag egyformán okos ítélőképesseggel a régi jogi, politikai és társadalmi formák határai közt dolgozva, a saját elvei és céljai szerint alakította át teljesen e formákat.

A fascizmus, mint politikai tan, visszahatási mozgalomként keletkezett azon tulajdonságokkal szemben, melyekre az olasz szocializmus a háború után, oly rendetlen és logikátlan erőszakkal ragadtatta magát.

De ez nem jelenti azt, hogy a fascizmus olyan reakciós tant képviselne, mint azt rosszhiszeműleg állítják egyes külföldi kritikusok és újságírók. Az előadó, az előadás folyamán igyekezett a fenti rendszert, mint a legzabadosabb gazdasági és jogi alaptételt igazolni.

A fascizmus alapjául tényleg egy nagyvilágáig röpitett ígét — a Rerum Novarum

Encyclicával — vették, vagyis XIII-ik Leó pápa 1891. május 15-én elhangzott nagy mondatát, amelyben a tőke és a munka közötti ellentétek elintézését sürgette s amelyben elősmerte a két tényezőt, mint a legfőbb termelő tényezőt. — Ezen pápai megnyilatkozás akkor történt, amikor a tőke és munka közötti ellentétek kezdtek kiéleződni és a kezdetlegesség a kiéleződési formában a legmagasabb fokon jutott kifejezésre. Tehát egy általános közgazdasági és társadalmi szükségesség volt a kettő közötti különbség tisztázása és a kettő közötti ellentétek likvidálása.

Ebben az irányban nem csupán az olasz munkásmozgalomban voltak megnyilatkozások, hanem ez egy általános megnyilatkozás volt a munkásmozgalomban, vagyis az ipari fejlődés akkor volt kialakulóban, tehát szükséges volt, hogy a két ellentétes felfogás mindegyike a maga részére gyümölcsöztethesse munkálkodását. Ezen elv általános fogalom volt, kifejezésre azonban nem jutott a háború befejezéséig, vagyis a társadalmi rendnek az akkori szilárdsága nem engedte meg a kibontakozását. A háború befejezésével jutott idő és alkalom a különféle gazdasági, társadalmi, állami és politikai megnyilatkozásra. Csaknem minden államban történt valamelyes megnyilatkozás. — Ezen megnyilatkozásokból azonban csupán csak két elv domborodott ki, amelyek elvi felfogásukat a gyakorlati életbe is átvitték. Ez pedig a bolsevizmus és a fascizmus. A gyakorlati életben azt látjuk, hogy ez a két tan, amely bár csak két nemzetre támaszkodik, kidomborodik és igyekszik alapelveit a gyakorlati életben megszilárdítani. A bolsevista rendszerről már számtalan kritikát volt alkalmunk olvasni. A gyakorlati élet beigazolta, hogy annak elvi lefektetése a gyakorlati életben nem vált be. Ezt igazolják azok a folytonos változtatások, melyeket maga a bolsevista állam alkalmaz úgy, hogy ma már teljesen kivetkőztette eredetiségéből és a bolsevizmus elméletéből úgy szólván semmi sincs a gyakorlati életben.

Ezzel szemben a fascista rendszer az olasz szindikális és corporatív módszereit igyekszik a gyakorlati életben megvalósítani és itt különféle fontos jelentőségeket igyekszik a gyakorlati életbe átvinni. A fascizmus szintén figyelembe veszi elsősorban a munka és a munkásság oltalmát, természetesen a nemzeti állam szempontjából, s különösen szem előtt tartva a nemzeti állam által diktált szükségeket. Mint legfontosabb tényként leszögezi és törvénybe iktatja a kolektív munkaviszony jogi szabályozását. Ezen kolektív munkaviszonyok jogi szabályozása végrehajtásául a szindikátusokat bizza meg, amelynek a munkáltatók és munkások szindikátusaiból állanak. Ezen szindikátusokat állami jellegűekké teszi, előírja mindegyiknek jogait, egyszersmint köteleseit is. Ennek a keretében bíróságot is szervez, amely vitás ügyek kötelező elintézésére van hivatva. Ezen szindikátusok részére a következő elveket állította fel:

1. A szindikátusoknak és pedig a munkaadók, valamint munkások és szabadfoglalkozásuk szindikátusainak jogi elismerésére bizonyos feltételekkel, aminek a tagok bizonyos száma és erkölcsi és nemzeti kellékeik szerint. Minden egyes szakmában csak egy szindikátus ismerhető el, amely alá van vetve az államnak, mint oltalmazójának és felügyelőjének. A nevezett szindikátus tagjai anyagi és erkölcsi érdekeik védelmének kívül még kell, hogy kitérjen a javukra bizonyos

támogatási és oktatási, erkölcsi és nemzeti nevelési célokat; kötelezőleg képviseli az illető munkaág összes művelőit, akár beiratkoztak ezek, akár nem; és joga van összes képviseltjeire évi tagdíjat vetni ki, egynapi keresmény összegéig.

2. A nevezett, jogilag elismert szindikátusoknak szabadságukban áll maguk közt kolektív munkaszerződéseket kötni s ha ezek egyszer a törvény előírta formában letéteményeztettek és ki vannak hirdetve, kötelező hatállyal bírnak minden tagtársra és másokra is, akik — munkaadók és munkások — az illető szakmát művelik.

3. Egy állami igazságszolgáltató intézmény, a munkaügyi bíróság, mely elé kötelezőleg terjesztendők az összes kolektív munkaszerződésekből előálló vitás kérdések és bizonyos esetekben az új munkafeltételek kérései is.

A munkaügyi bíróság (Magistratura del Lavoro), ott székel az ország 16 feljebbviteli bírósága mindegyike mellett és áll 3 hivatalos bíróból (elnök és két feljebbviteli bírósági tanácsos), akikhez még esetről-esetre csatlakozik két szakértő, azok sorából, akiknek jegyzékét minden 2 évben a vidéki gazdasági tanácsnok jelölése alapján állítják össze. Ez a bíróság az ő saját eljárási szabályozata szerint ítélkezik, mely a törvényhozó dekrétumban foglaltatik; a felek jogai és biztosítékai könnyed bonyolultságoktól és külsőségektől mentes formával járnak, ami megengedi az ügyek gördülékeny elintézését.

4. Tilos a kizárás és a sztrajk, melyek minden esetben vétségnek számítanak; ez szükségképpen következik a munkaügyi bíróság intézményéből, amennyiben ha már egyszer az állam egy határozott törvénykezési szervvel módot ad bármily vitás ügy elintézésére a munka mezején, akkor logikus dolog, hogy megtiltja és megakadályozza, hogy a felek az ő érdekeik önvédelmi formáihoz nyulnak.

5. Magasabb összekötő szervek intézménye, a corporatiók sajátos, fontos funkciókkal (a többek között, kiváltképpen a termelés egymásmellé rendelése és jobbszervezése) az alapjai lesznek az állam új gazdasági és politikai rendjének.

A jogilag elismert szindikális társulások, a tagjaik által gyakorolt tevékenység fajtája szerint nagyobb szervezetbe is csoportosulnak: a federációkba és ezek a confederációkba. A törvényhozó a termelési tevékenységnek hat kategóriáját különböztette meg: földművelés, ipar, kereskedelem, szárazföldi és folyami szállítás, tengeri és légi szállítás és bankok. Ezek mindegyikének megfelel egy-egy confederáció és pedig külön a munkaadók és külön a munkások számára. Most e 12 confederáción kívül még meg van engedve egy másik is, amely összefoglalja a szabadfoglalkozások művelőit. Mind e confederációk összecsoportosulhatnak még két nagy általános confederációba: Az összes munkaadókéba és a munkások és szabadfoglalkozásukéba.

De gyakorlatban a munkaadók nem alkották meg az ő általános confederációjukat, míg azt megcsinálták a munkások és a professzionisták, akik — kivéve a technikai okokból független tengeri és légi munkásokat — mind egyesültek a fascista szindikátusok nemzeti confederációjába.

Ugyancsak fontos tényező az alábbi kikötés. A munka kolektív viszonyaira szóló szabályok, a szindikátusok alkotmányára és a munkaügyi bíróságra vonatkozók, nem

alkalmazhatók azokra, akik függnek az államtól, a provinciától, a községektől és általában jogi személyektől. Ezzel az egyenjogúságot kívánja szolgálni a munkás és a munkaadó között, de egyben nem akarja függő helyzetbe hozni a polgár és az állam viszonyát. Természetesen a federációkban és confederációkban lehetőséget kíván nyújtani azoknak, akik az állammal szemben függő helyzetben vannak, hogy az alárendeltség határai között megoltalmazhassák érdekeiket, az állam és egyéb hatalom elé vihessék összességük kívánalmait és óhajait. Tilos ezen társulati formák bármelyikéhez csatlakozniok a bírósági, a közigazgatási, az államtól és más jogi személytől függő fegyveres erők tagjai, a fő- és középiskolák tanárai, a belügyi, külügyi, gyarmatügyi és corporatióiügyi miniszteriumok hivatalnokainak. Az állam, illetve a törvény gondoskodik a corporatiók alkotmányáról, melyek a termelő tevékenység nagy válfajainak felelnek meg, de e nagy corporatiók mellett megalkulhatnak mások is a termelés meghatározott és sajátosabb ágai számára.

Ez új intézmények még formálisan meg nem alakulva ugyan, de készülöben jogi felhatalmazásokkal bírnak, mint például: szabályozni a vitás kérdéseket, melyek bizonyos összekapcsolt jogi személyek között támadhatnak, kibocsátani kötelező szabályokat a munkafeltételekre, szabályozni az inasi és mesterlegényi ügyeket. De legfeljebb jellemvonásuk az az új gazdasági funkció, amelyet hivatva vannak végezni s amelyet a törvény szabálya ebbe a formába foglal: Előmozdítani, bátorítani és segíyezni mindazon kezdeményezéseket, melyek a termelés egymásmellé rendelésére és jobbszervezésére irányulnak.

A munkaalkotmány, amely a fenti elveket összefoglalja a fascista forradalom 5-ik évében, 1927. április 21-én lett kibocsátva, „Charta Del Lavoro” címmel. A gyakorlati életben egy év leforgása alatt számtalan esetben használták, már számtalan megoldásra vezetett az olasz tőke és a munka közötti ügyek elintézésére. A fascista szindikalizmus azt az elvet rögzítette le:

„A munkabér a normális létfenntartási igényeknek, a termelési lehetőségeknek és a munka hozamának megfelelő legyen és a bér megállapítása semmiféle általános szabálynak ne legyen alávetve, hanem ellenkezőleg, az érdekelt felek kolektív meg egyezése révén legyen meghatározva. — „Mindenkinek azt, amit a munkája ér.”

A fascista szindikalizmus a munkanélküliség elleni biztosítást is meg kívánja valósítani s egyben a munkaközvetítést is — a szindikalista szervezetek keretében — államilag kívánja megszervezni és pedig olyan formán, hogy állami elhelyező hivatalokat állít fel, amely hivatalokat a munkaadók és munkavállalók szakszervezeteit képviselő paritásos bizottságok fogják vezetni, míg az állam az ellenőrzést és felügyeletet a corporatió, vagy a külön tartományi szervezetek és pedig a tartományi gazdasági tanácsok munkaügyi és népjóléti osztályai útján fogja gyakorolni.

A munkásjóléti gondoskodás eképen 5 pontot foglal magában és pedig:

1. a balesetbiztosítási tökéletesítése,
2. megjavítása és kiterjesztése az anyagi biztosításnak,
3. megvalósítása az egyes foglalkozásokkal járó betegségek és a tuberkolózis elleni biztosításnak, ami kezdete volna az összes betegségek elleni általános biztosításnak,

Eternit

Eternit-Verke AG, Aachen, Germany

Elárúfó helyek: Bogenglück Ignác vas-, bőr- és festékárúkereskedése, Salgótarján. — Kun Testvérek épületla- és építőanyagok raktára, Kisterenye.

4. tökéletesítése a munkanélküliség elleni biztosításnak,

5. speciális biztosítási formák a fiatal munkások számára.

Közigazdasági téren a Charta Del Lavoro a munkások és munkaadók jogai és sérelmei elintézésén kívül a termelés érdekében a következőket írja elő:

1. A munkaadók és vállalkozók jogegyenlőségét, tekintettel a termelés magasabb szempontjaira.

2. A termelés figyelmét, fejlesztését és tökéletesítését, nemzeti érdekek tekintve annak egész működését.

3. A termelés technikai és erkölcsi értékének emelését.

Tekintettel a nemzet általános gazdasági jólétére a Charta, amely szabályozni van hivatva a nemzeti és egyéni boldogulás viszonyait, irányítást nyújt:

1. A termelés, a munka, a művészetek, az irodalom és tudományok érdekeinek a védelmére.

2. A termelt áruk költségeinek és árainak csökkentésére. A munkadíj kérdésében, a verseny-, a kereslet- és kínálatra és a természetes egyensúlyozásra vonatkozó szabályait, kinyilatkoztatja, hogy a munkadíjnak viszonyulnia kell az élet természetes törvényeihez, a termelés lehetőségéhez és a munka hozamához. A munkadíj megállapításának a feladatát, — mely végeredményben teljes meghatározást nyer a szakszervezetekben — a munkabíróságra bizza.

Az előadásban ismertetett munkaalkotmány így elméletben szépen le van fektetve, találunk igazolást arra nézve is, hogy ezt a gyakorlatban érvényre is tudták juttatni, a teljes kialakulása és használhatósága azonban csak a későbbi idők folyamán fog beigazolást nyerni. Számtalan pontja van az ismertetett alkotmánynak, amely nagyon üdvös, különösen a munkaügyi bíráskodás, a munkabér megállapítása, a munkaviszony rendezése és a munkás és munkáltató között felmerült ügyeknek az intézése. — A szervezeteknek meglehetősen tág teret nyit, azonban azzal, hogy a szervezeteket államosítja, nem látjuk ezt a célt elérve, hogy a szervezetek nyugodtan tudhatják érdekképviselőik lebonyolítását megelégedésre ellátni, mert számos esetben kerülnek függő helyzetbe, amikor különféle szempontokból kiindulva lesznek kénytelenek álláspontjukról eltántorodni.

Mindenesetre a mi viszonyainkhoz képest mégis bizonyos haladást jelent, mert sajnos nálunk még egyáltalán semmiféle olyan intézmény nincs, amely a munkás és munkáltató közötti munka és jogviszonyokat rendezné.

A szakszervezeti élet történetéből.

3

(Folytatás.)

A bányamunkásság mozgalmát az első időben szintén lekicsinyléssel akarták elintézni, azonban a bányamunkásság oly lelkesedéssel és oly elszántan fogott gazdasági szervezetének kiépítéséhez, hogy elszántsága és lelkesedése acélos pancélján visszapatlant minden próbálkozás.

Amikor látták, hogy lekicsinyléssel nem lehet a bányamunkásságot eltántorítani, a rágalmak özönével indítottak hadjáratot és próbálkoztak a bányamunkásságot visszateríteni. Mindhiábavaló volt, a bányamunkásság rendületlenül folytatta munkáját. Amikor a rágalmahadjárattal vereséget szenvedtek, akkor megkezdtek a denunciaciót és utonutfélen denunciaciót a szervezet vezetőit és így próbálkoztak a sikereket elérni. Ez sem sikerült.

A polgári társadalom a munkásmozgalommal szemben antipátiával viselkedett éppen abból kifolyólag, hogy állandóan azt látta, hogy a munkásság gazdasági hatalmát politikai célok szolgálatába állította. Amikor a bányamunkásság gazdasági szervezetét megalkotta, a polgári társadalom ismét bizonyos gyanakvással nézte, nem tudta milyen lesz a kialakulás. Hasonlóképpen a munkáltató testületek ugyancsak várakozó álláspontra helyezkedtek és várták ezen gazdasági szervezet kialakulását. Ugyancsak a közigazgatási hatóságok szintén nem tudták elbírálni ezen újabb kialakulást, tehát helyenként egyénileg, egyéni elbírálás tárgyát képezte a szervezet megítélése.

A bányamunkásság mindezek dacára tovább folytatta az immár két év óta fejlődő mozgalmát, mit sem törődve a rágalmazókkal, a távolról figyelőkkel, nyilegyenesen haladt kitűzött célja felé. Az idők folyamán a bányavállalatok voltak az elsők, akik a szervezet fejlődése elé akadályokat gördítettek, mert látták, hogy a munkásság céltudatos gazdasági szervezetének a fejlődése a vállalatokat fokozatos engedményekre kényszeríti és megszünteti a vállalatok által élvezett eddigi egyeduralmat (a munkásság felett).

Már most a rövid két év alatt annyi eredményt ért el a bányamunkásság gazdasági szervezete, mint amennyit a régi keretek között mozgó szervezet hosszú éveken keresztül képtelen volt elérni. A bányamunkásságnak ezen gazdasági szervezete az elmúlt két év alatt kizárólag gazdasági érdekképviselőt igyekezett ellátni s a legnagyobb súlyt arra helyezte, hogy a bányamunkásság súlyos sérelmeit, valamint kisebb sérelmeit is orvosolja. E munkát a lehető legteljesebb mértékben hajtotta ezideig végre, már eddig is a munkásság ezrei győződtek meg arról, hogy baleseti, betegségi, valamint nyugdíjügyeit, ugyancsak a bányamunkásság özvegyei és árvái részére járó különféle járandóságokat, amelyeket számtalan esetben a munkásság tájékozatlansága folytán nem folyósítottak, utánjárásával — kieszközlte.

Folytatja ezt a munkát azzal a meggyőződéssel, hogy a munkásság megérti és mel-

tányolni fogja ezen működését. Ezt már nagyrésztben el is érte, mert a munkásság ezrei tömörülnek zászlója alá és igyekeznek közreműködni a gazdasági szervezetük nehez munkájában, amely nyílegyenesen halad előre a munkásság felszabadítása felé. Visszapattan minden rágalom, amelyet felé szórnak, nem talál talajra a munkásság között. Allandóan új és új meséket találnak ki. Legutóbb azt terjesztik a politikamentes szervezetekről, hogy a vállalatok finanszírozzák ezeket a szervezeteket. Azonban a munkásság, ugyancsak a közvélemény, de még a laikus is tisztában van azzal, hogy ez demagógia.

A munkásságnak a szervezeti élet terén már van annyi tapasztalata, hogy a vállalatok nem olyan jó szívűek és sokkal furábbak, mintsem szervezeteket finanszírozzanak. A gondolkodó munkás tudja azt, hogy ezek a hírek nem szolgálnak egyéb cél, mint az egyének félrevezetését, mert a tömegek félrevezetésére már nem alkalmas. Tudják ezt a régi szervezeteknek a vezetői is, mert hisz a szervezeti élet tapasztalatai megtanították erre. Azonban a politikai szereplés által elért pozícióknak a feltétele, azonkívül a beszűgült pártfegyver tartja kötve álláspontjukat.

A munkásság tudatában van lépésének helyességével, ettől eltántorítani magát nem hagyja, halad a maga útján. Emlékezik a munkásság arra, amikor a politikai szervezetek az általános gazdasági helyzetnek a figyelmen kívül hagyásával neki ugrasztották a munkásságot különféle harcoknak, amelyek már előre láthatólag elbuktak. Ezek a bukások a munkásság lerongyolására vezettek, ártatlan asszonyok és gyermekek koplaltak meg és jártak csaknem meztelenül a helytelen szervezeti taktikai fogásoknak az alkalmazása következtében. Nem tudja a munkásság elfelejteni azt a szenvedést, azt a kint, amelyet végig kellett szenvednie azért, hogy szervezeteik élén álló vezetőik politikai előmenetelüket biztosítsák.

A munkásság minden politikai párt és irányzattól mentesen megalkotott gazdasági szervezete bebizonyította életrevalóságát. Beigazolta aktív képességét, megmutatta határozott, bátor, gerinces sikra szállását, megalkuvást nem ismerő egyenes előre törését, nyílegyenesen a kitűzött cél felé. A kitűzött cél a munkásság szebb, jobb és boldogabb jövőjének az elérése.

Ezt a célt a munkásság öntudatos szervezésével, a különféle társadalmi osztálytagozódásoknak a megszüntetésével kívánja elérni. Ennek a munkának a szolgálatába állítja minden erejét, minden tudását. Ennek a munkának az elvégzésére szólítja fel a munkásságot, a polgárságot, a hatóságokat és minden lelkes érzéssel áthatott embert, aki az emberiség jobb, szebb és boldogabb jövőjeért való küzdelemben részt akar venni és aki Magyarország gazdasági életének a talpraállítását a szívében viseli.

A Singer-varrófény — bármely varrógépre utólag felszerelhető — praktikus és kíméli a szemet! Kérje annak gyakorlati bemutatását. — Singer vérrőgép fióktároló Salgótarjánban a kath. templommal szemben.

Nyilatkozatok helyett tettek van szüksége a nyomorgó nyugdíjas bányamunkásoknak.

Lapunkban már többször beszámoltunk a nyugbérések nyugbéreinek rendezése körül folyó küzdelmekről. Nem egyszer írtuk meg, hogy a népjóléti és munkaügyi miniszter ígéretet tett a nyugbérések nyugdíjának a rendezésére. Legutóbb már határozott ígéretet tett, hogy május elsejére ki fog bocsátani egy rendeletet, amely hivatva lesz a múlt évben kiadott, a központosításról szóló rendelet hiányosságait pótolni, azonkívül a nyugdíjakat felemelni. A rendelet helyett most újabb nyilatkozatokat hallunk. A legutóbbi költségvetési vitában a népjóléti miniszter felszólalt és az elhangzott megjegyzésekre kijelentette, hogy a rendelet

módosítására vonatkozó előkészületek már megtörténtek.

A dolgozó bányamunkásság izgalommal várja a népjóléti miniszter rendelkezését, mert attól fél, hogy a rendelkezés ismételtlen nem fogja tartalmazni azt, ami a gyakorlatban mutatkozó súlyos sérelmeket volna hivatva megszüntetni. — Különösen azért fél ettől a rendelkezéstől a munkásság, mert tudja azt, hogy az ilyen rendelkezések előkészítésénél a munkaadók törekvései szoktak kifejezésre jutni.

A népjóléti miniszter ugyan megígérte, hogy a rendelet kiadása előtt ankétet fog összehívni és az érdekelt felek meghallgatása után adja csak ki a rendeletet. Miután azonban az ankét még ezideig nem hivatott egybe, jogosnak látszik a munkásság aggodalma a rendeletet megelőző időben, mert az eredeti központosításról szóló rendeletnél is nagyon erősen érvényesült a munkaadók befolyása. Tehát, ha a munkaadók befolyásának érvényesülését csökkenteni kívánja a népjóléti miniszter, akkor feltétlen az érdekelt munkások képviselőinek a meghallgatására van szükség, mert csak azok tudják valójában feltárni a helyzetet a társ-pénztárak központosításáról szóló rendelet hiányosságairól. Az elmúlt másfél év alatt beigazolódt, hogy a rendelet rossz és nem alkalmas arra, hogy a munkásságot és a nyugdíjasokat a szociális bajok ellen megvédje. Szükséges tehát a rendelet oly mérvű módosítása, hogy egyszerre szüntesse meg azokat a bajokat, amely bajokra már számtalanszor rámutattunk. Az új rendelet biztosítsa a reá szoruló nyugdíjasok megélhetését, mert a mai állapot olyan nyomorba kergette a nyugdíjasokat, amilyenben azok még sohasem voltak. Igaz ugyan, hogy a pénzbeli segélyeket némileg felemelték, de a természetbeni járandóságokat ugyanakkor elvonták, ami lényegesen többet jelentett, mint amilyen emelkedésben részesültek a pénzbeli segélyek felemelésével. — Üdvös volna, ha a népjóléti miniszter, akinek a kezében van a kulcs, tökéletes meggyőződést szerezne a nyugdíjasok sorsáról, ennek a megtörténte után megvagyunk arról győződve, hogy mint ember és mint miniszter egy pillanatig sem tűri tovább a nyugdíjasok nyomorgását.

A Hirschgyári műkedvelő gárda vendégszereplése szövetségünk központi helyiségében.

A Hirschgyári műkedvelő gárda hosszú, szorgalmas tanulás után „A Kis Kadét” című operettet adta elő hetekkel ezelőtt kétszer egymásután a Hirschgyári kaszinóban. Az operett oly népszerűvé vált, hogy szövetségünk központi titkársága is örömmel látta vendégül f. évi május 6-án, a Hirschgyári műkedvelő gárdát. A műkedvelő gárda a legnagyobb elismerést érdemelte ki, nemcsak azért, mert egy nagyszerű előadást produkált, hanem azért is, hogy ezzel is közelebb jöttek a munkástársak egymáshoz.

Helyicsoportok hirei.

Pécskerületi szaktársak figyelmébe. Közljük, hogy kerületi ügyvédünk dr. Ligeti Kabos, Pécs, Mindszent-u. 24.

Oly ügyekben, melyekben a szaktársaknak ingyenes jogvédelem jár, a kerületi titkárság útján, egyéb ügyekben pedig közvetlenül fordulhatnak fenti ügyvédhez.

Mecsekszabolcs. Beiratások és befizetések az otthonban bármikor eszközölhetők. Az otthon naponta d. e. 8—12-ig és délután 2—10 óráig van nyitva. Könyvtárórák: csütörtökön délelőtt 10—11-ig, d. u. 5—6-ig és vasárnaponként délelőtt 10—11-ig.

Ugyancsak e helyütt ajánljuk szaktársaink figyelmébe Mácsai István tagunkat, ki egy nagy cég megbízásából elfogad rendeléseket kedvező részletfizetési feltételek mellett a következő cikkek: Kaiser varrógépek, Wafforad kerékpárok, Harley-Davidson motorkerékpárok, gramofonok, lámpacsillárok és az összes villanybeszerelési cikkek. Lakcime: Szabolcsbányatelep 69. szám.

Pécsbányatelep. Beiratások és befizetések Linc János pénztáros szaktársnál eszközölhetők.

Minden hó első előlegfizetést követő vasárnap d. u. 3 órakor a Troll-féle vendéglőben, minden hó második előlegfizetést követő vasárnap d. u. 3 órakor pedig Kassiában özv. Régné vendéglőjében a csoport tagösszejevetelt tart.

Tatabánya-Felsőgallai titkárság. Hivatalos helyisége Felsőgallán Schalkhamer-féle vendéglőben van. Hivatalos órák hetenként hétfőn, szerdán és pénteken d. e. 9—12-ig és délután 2—7 óráig. Minden panasszal és felvilágosítással ide forduljanak a szaktársak.

Nagymányok. A tolnai kerületi titkári iroda. Nagymányokon, a Finta-féle házban van. Minden panasszal, felvilágosítással a szaktársak forduljanak Bernhard Henrik kerületi titkárhoz.

A pénztár kezelésével, tagjárulékok beszedésével és tagok felvételével id. Heim Ferenc van megbízva.

Ajka. Szövetségünk ajkai tagjai részére a beiratkozások és tagjárulékok befizetésének kezelésével a vezetőség végleges megválasztásáig Ifj. Papp Imre szaktársat bízunk meg.

Felhívjuk ajkai tagjainkat, ugyancsak az ajkai munkásságot, hogy jelentkezzenek Papp szaktársnál beiratkozás, illetve a tagjárulek pontos befizetése céljából. Ugyancsak az esetleges panaszokkal is oda forduljanak.

Fel a munkára, tömörüljünk győzelmünk biztos tudatában!

Az anyagi gondok nehéz napjaiban,

amikor úgy szólván senkinek a keresete nem fűdi a kiadásokat

szép pénzt kereshet

mint fő- vagy mellék- foglalkozással, ha értékes, érdekes könyveink részletfizetéses terjesztésére vállalkozik. Mi ugyanis megtanítjuk hogyan kell eladni könyveket részletfizetésre. A mi kiadványaink mind márkás, irodalmi művek, amelyeknek terjesztésével tehát tiszteletes megélhetést vagy minden esetre szép mellékjövedelmet biztosíthat magának. Még ma írjon díjtalan ismertető nyomtatványokért, amelyeket szívesen megküld a

„PALLADIS” könyvosztálya
Budapest, V., Alkotmány-utca 4.

SINGER
varrógép
RÉG BEVÁLT JÓ MINŐSÉGBEN
Kedvező fizetési feltételek
SINGER VARRÓGÉP
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Salgótarjánban,
Fő-utca 75. szám. alatt
a róm. kath. templommal szemben.

Nyomdavezető: Friedler Samu.